

ZVONIVI
ZVONIJO...

str. 2

PORABSKA
ŠTUDENTKA V
MARIBORU

str. 5

Porabje

ČASOPIS ZVEZE SLOVENCEV NA MADŽARSKEM

Monošter, 11. avgusta 1994 • Leto IV, št. 16

V zadnjih nekaj letih so bile na Madžarskem velike debate o tem, ali naj bi l. 1996 imeli na Madžarskem svetovno razstavo ali ne. Po dolgih in mučnih kreganjih je madžarska skupščina končno sprejela zakon, češ, Expo bo.

Zdaj pa je nova socialistična-liberalna vlada odločila, da svetovne razstave vendarle ne bo. To pa je kot bi dregnila v sršenovo gnezdo.

Vraževerni ljudje bi rekli, da je do odpovedi prišlo verjetno zavoljo tega, ker je od pobude do danes preteklo ravno 13 let. Slednje pa za Madžare pomeni nesrečno število. Prvotno je bilo zamišljeno tako, da bi Expo '95 v Budimpešti priredili skupaj z Dunajem. Previdni dunajski politiki so vprašali za mnenje Dunajčanov - na referendumu. Slednji pa so rekli ne. Nato je tedanja, Antalova vlada, rekla, pa nič, pa bomo za deva organizirali sami. Kvečjemu leto kasneje, torej l. 1996. Vladni garnituri, ki se je nenehno ozirala v preteklost, je ta zamuda še prav prišla. L. '96 bodo namreč Madžari praznovali 1100. obletnico naselitve v Karpatskem bazenu. Kot naročeno, bi lahko rekli.

Zdaj pustimo ob strani vse tiste argumente, ki so bili za (nove zaposlitvene možnosti, razvoj infrastrukture in turizma itd.), in si

oglejmo en sam moment, ki je bil eden najodločilnejših pogojev, da je zakon vseeno bil sprejet. (Tu namreč lahko iščemo razlog, zakaj je nova, Hornova vlada kratko malo rekla: ne.) Gre za postavko, da bo svetovna razstava prirejena na podjetniškem načelu. Prišli bodo bogati in podjetni domači in tuji denarni mogotci in stvar bo za madžarsko vlado takorekoč zastoj. To se pravi za madžarske davkoplačevalce. No, največ, kar bo morala država odšteti, naj bi bilo 30 milijard forintov (300 milijonov dolarjev).

Čez nekaj mesecev se je izkazalo, da je vlada porabila že nad sto milijard fo-

EXPO '96

rintov. V to vsoto so seveda všteta tudi zemljišča, ki jih je odstopila zastoj. Da ne govorimo o zakonu, ki ga je prejšnji parlament sprejel prav zadnji dan pred iztekom svojega mandata. Ta namreč določa, da bodo vse igre na srečo oproščene osnovnega prometnega davka. Po domače povedano, to bi pomenil velik minus za budžet. Z drugega vidika gledano, bi pomenil stroške za državo. Še več podobnih stvari bi lahko naštel, ko je prejšnja vlada na podobne posredne ali skrite načine namenjala ali nameravala dajati državne denarje za "podjetniški" Expo '96.

Po izračunih nove vlade

bi rabili še 50-70 milijard forintov od davkoplačevalcev, če bi zares hoteli prirediti svetovno razstavo. Podjetniškega kapitala pa ni nikjer na spregled. Prejšnja vladna garnitura je pustila vladno blagajno popolnoma prazno. Ni nikjer niti tistih 32 milijard, ki bi jih po zakonu morali izplačati upokojencem za revalorizacijo njihovih pokojnin.

Novopečena vlada je mnenja, da je treba dokončati že začete naložbe (most na Donavi, Fakulteta za tehniko itd.) in adijo. Predstavniki bivše vlade so užaljeni, da so nasledniki njihov bleščeči projekt (blišč in beda?) kar vrgli z dnevnega reda. Podjetniki

se zgražajo, ker so jim uničili šanse, in bodo tožili madžarsko državo, če bo parlament zares sprejel vladni predlog. (Glede 72-odstotne večine o tem ne more biti dvoma.) Krožijo različni izračuni, koliko škode naj bi odločitev povzročila tem ali onim. Zanimive so takele hipotetične računice, zlasti če pomislimo na to, da je recimo Blatno jezero takorekoč prazno. Vsaj glede kapacitet. Kljub temu da so turistični delavci verjetno že lani izračunali, da bodo imeli velike dobičke. Verjetno pa so se manj ukvarjali s tem, da bi bilo "madžarsko morje" čistejše, da ne bi plavale po njegovi gladini crknjene ribe in ostale gnusne stvari, da bi imeli bolj urejena stranišča, da bi bilo manj obolenj salmonelle, da ne bi na vsakem koraku ogoljufali ljudi, zlasti tujcev, da za kozarec piva ali kos pečene ribe ne bi zaračunavali nesramno zasoljenih cen itd. Skratka, če bi zares imeli kaj razstaviti. Najprej bi morali delati, da bi imeli kaj pokazati in razstaviti in šele nato izstavljal račune.

Narobe svet.

Upam, da vsaj številki ni treba razumeti narobe. Češ, namesto '96 bomo imeli na voljo le 69.

Slednje priporočamo prejšnji in sedanji vladi.

Francek Mukič

ZVONOVI ZVONIJO, LUDJE SE SKUNZIJO

...etak mi ostane tē lejpi pomim, gda so na Dolenjom Seniki letos 31. julišu nauvi zvon blagoslovili.

Tej trenutki (pillanatok) - leko batrivo povejmo - so zgodovinski bili. Vsem, steri smo navzauči bili, je nika globko v sercē segalo, gda se je nauvi zvon prvič oglaso. Dolenjiseniški ljudje so več kak 50 lejt nej pozabili nika žalostnoga. Bojno. Bojno, štera je njim odnesla srednji zvon.

Kak so si pa dolenjiseniški ljudje tau zbrodili, da dajo nauvi zvon narediti, pitam Štefana Sukiča, steri vodi v vesi cerkveno kotrigo.

"Lani sam ge predlago našomi gospaudi župniki, da bi dobro bilau nazaj sprajti tisti zvon, šteroga so Nemci med bojno odpelali. Gospaud so nej prauto bili, dapa telko so prajli, ka so tau velki stroški, gde vzemajo telko pejnez. Ge sam tak mislo, da mo tuj pa tam prosili, pa gvušno, ka ljudje tu vcuj pomorejo. Etak so gospaud nam tu pomagali. Ge sam se tu potriudo, dobro znaš, ka sam tebe proso, če bi Slovenska zveza tu leko pomagala. Hvala tebi tu, gda ste nam pomagali. Po tistin smo se na več tala obernali za pomoč. Etak je prišlo do toga, ka je dolenjoseniška samouprava dala priliko za tau, ka smo leko granico kosili. Za tisto delo so nam plačali. Tau je bilau 100 gezero forintov,

ka smo prislužili. Steri so tam delali, so cejte te pejnaze dali na zvon. Slovenska zveza je na našo prošnjo dala 100 gezero forintov. (Časopis Vas Nče je nej dobro napiso tau, kak so darila dali nistarni.) Gospaud so natečaj (pályázat) napisali na pišpekijō, tam smo tu dobili 50 gezero forintov. Športniki pa gasilci v vesi so nam tu dali vsakši 20 gezero forintov. Ka je pa potrebno bilau eške, so

dali vkup naši ljudje, nika smo pa meli prišparano tu. Etak je tau mogoče bilau napraviti."

Štefan, ge sam tak vidla, ka so ljudje dosta delali, tak te, gda ste pejnaze spravili, pa te tu, gda ste se na tē lejpi svetek pripravili. Kak ti tau ceniš?

"Dostokrat sto pravi, da je Dolenji Senik etakši pa takši, tan 4 fele listvo žive, nega vkupdržanje pa etak pa tak. Ge pa samo etak pravin: ves je vreda, listvo, če vidi, ka kaj za nješkejo napraviti, se trudi, vseeno, če je Sloven, Nemec. Vogrin ali pa Cigan. Vsakši je pomago. Ka sam proso, vse so včiniili, tak ka njim morem stau pa gezerokrat zavaliti tride."

Kak sam ge vidla, rejsan je delala cejla ves. Moški, ženske pa majstri tu. Tak mislin, ka je tau nej tak malo delo bilau, da so zvoni v tōrmi mesto napravili. Takšo mesto, ka gda so zvon gorpotegni-

li, za edno malo so zvoni z njim. Sto so tej majstri bili?

"Več ji bilau, dapa sto je največ napravo pa je vodo tau delo, je Janoš Racker. On je s svojimi padašami, z drugimi majstri cejlak šenki napravo tau velko delo. Njema posebno morem zavaliti."

Gda vōstauvim od Štefana, se srečam z listvom pa spitavam nji, kak se je njim vidlo v nedelo? Ka mislijo od toga, ka je ves za tak dugo lejt nazaj sprajla zvon, steroga so v bojni zgubili.

Irena Šulič: "Sploj lepau je bilau. Tak mislim, ka v ednoj takšoj maloj vesi je tau lejpi svetek. Istina, ge dosta od te zgodovine ne znam, zatok ka sam samo 1965. leta prišla v ves. Ge odim po cejloj vesi. Gda so ljudje na znanje dobili, ka do na tretji zvon pejnaze vkupbrali, te so nistarni tak tu prajli, ka prej "meni sta dva zvona tu dojsla". Nistarni Dolenjiseničarge so nej znali, če je ves gnauksvejta mejla tri zvone. Po mojom so pa zatok vsi želeli nauvi zvon."

Tibor Pinter, mladi gazda: "Po mojem je tau sploj dobro mišljenje bilau, če rejsan si vsakši gnako ne premišlava od toga. Tau je zgodovina na Dolenjom Seniki. Nej naša, liki naprej več generacij de leko zvedlo, ka so na Dolenjom Seniki po 50 lejt nazaj sprajli zvon namesto tistoga, šteri je mogo v bojno "titi". Samo s toplim srcem leko zavalimo tistim, steri so za tau delali, pejnaze dali itt. Morem tau tu povedati, ka so iz sosedne Avstrije, iz sosedne vesi tu prišli. Župan je 3 gezero šilingov dau na pomoč."

Zvon, šteroga so v bojni odpelali, prej najprvi zvon biu v vesi. Te je že slišu, gda je eške ves nej cirkev, samo kapelo mejla. Nistarni gučijo, ka so ga odpe-

lali, de so ga pa prej nej notvtopili, liki nindar v Avstriji prej v ednoj kapeli itak služi. No, tau je že rejsan legenda.

Nej je pa legenda nauvi zvon. 31. julišu, gda sam gorstanila, poglednam prejk na cirkev, oči so me nesle na nauvi zvon, šteri je že gorpostavlani biu. Zvon je "čako" pred cirkvi na svojo službo. Popodne po 2. vōri so se ljudje že pripravili na štrto vōro, gda se je začnilo svečanje. Tri ženske - Schaferova, Bedočeva, Kovačeva - so okinčali zvon. Gda se je preblizavala štrta vōra, so

sa smo čili, da so na svejti samo od 1400. leta zvonili z zvonom. Prvi so male zvončke nūcali, steri so furt vekši pa vekši gratali, kak je fara maudoš mejla. Iz toga je pa grato zvon. Naš zvon so na Vogrskom redli v Őrbottyáni. Majster Lajoš Gomboš ga je delo. Košto je 450 gezero forintov. Zvon je šenki domu prpelala edna varaška firma, stero vodi Laci Šerfec.

Gda je dr. Lelkes zvon posvečo, je krmedinski gasilski avto, tu cejlak šenki, zdigno zvaun, pa ga je vlejko gor, vse više, do

se zbirali ljudje iz cejlaga Porabja. Prišli so iz Avstrije, iz Slovenije ljudje, pa popevje tu. Dr. Jožef Lelkes iz sombotelske škofije je blagoslavlo zvon. Kak naš gospaud, tak dr. Lelkes so s toplimi rečami zavalili tride vsem, steri so za tē zvon kaj napravili. Posaba morem povedati, ka so Slovenski zvezi vse po duplanskom zavalili pejnaze, štere je ves za zvon dobila. Od dr. Lelke-

tōrma. Tam so ga mojstri že čakali. Ljudje so brez sape ostali. Meša je bila po tistin. Majstri so tačas, ka je meša stala, zvon sprajli na njegvo "službeno" mesto. Gda se je meša dokončala, se je nauvi zvon zglaso. Po tistin sta ma na pomoč skočila dva stariva in so zvonili, zvonili, ljudje so se pa skunzili.

I. Barber

VOJAŠKI KRALJI

"Od Boga izvoljeno ljudstvo" - Izraelci - so vse politično in versko dogajanje presojali glede na svojo "zavezo z Bogom". Tekom zgodovine so se velikokrat bojevali. Prvi njihov kralj, Savel, je bil vojaški kralj. Njegov naslednik, David, pa tudi pomemben vojskač. Modri in "miroljubni" kralj Salomon je v vojsko vpeljal oddelke bojnih voz. Za časa Salomonovega vladanja so nastale hude napetosti med kraljevo hišo in duhovščino. Ljudstvo pa je pritiskal Salomon z velikimi davki.

"Vu tisztom caiti dosztá návoskini dühovnikov bode. Csüdo pri lüsztvü kaj vidili, téda bi sze tiszto radi meli. Oni fsze pozsalijo ino do szü szvécke imánye kipüvali. Oni bodejo neszmileni i krivicsni vu szvojem sztálsisi. Edni med nyimi bodejo zvüseni i gizdávi. Drügi bodo vu lübeznoszti pri zszenszkom sztálsisi (do) szvoje zadovoljénye iszkáli. Gda de lüsztvü vidilo, ka dühovniki nedo po bozsoj voli gozpodna zápvüdi drzsávali, i do visasi proti szvojem podlozsnikom, nedo szmilénye meli. Da szodci pravicsno nedo szoudili, nego po szvojih lagöji djányáj, téda sze lüsztvü od

bozse zápvüdi obverni in olagoje csinilo in sze bozsof kástigof obtézsüjo.

Tak da Bog lüsztvü mislený zmeisa. Tak da eden drugoga nede mogo razméti ino do z ednoga dela dvoje délali. Z mázévof do posztije rédli, i eske vecs kak je nigda pri zidanji Babilonszkom törmü bilo, vu cáiti bode velika dácsa i gori racsunányá lüsztvü. Radi bi znali keliko lüsztvü sze vu szákóm táli szveita sze náide.

Ka vu tvöjem caiti, o krao, (nede vu czáiti) veliki boi nasztáne, steri de dugo leit trpo. Vu tom boji doszta lüdi od Szuncsevnoга szhoda i od Szuncsevnoга záhoda fküper pride. Téda veliko krvno preleiványe bode i doszta lüdi nanikoj pride. Od szuncsevnoга zahoda lüsztvü de doszta vecs tarpélo, kak szuncsevnoга szhoda. Ino dugo caita vu bojni na vodi i na zemli oni na fsze kraje okoli opaszani bodejo, kak od Gnrñence i od tocsé. Téda eden zmoszen krao szvojo lasztivno csér k áldovi pripela, nai toij boini konec bode. Nego fsze zamán bode. Vu ednom kráji sze boina

dokoncsa, vu drugom kraiji sze bole zacsne. Tak, da vu trei talai szveta naednok boina nasztáne.

To fsze goszpödin Bog püsztü na té krále, ino nyim mislený zmeisa. Tak, da do oni fszigdar vu nemirnoszti zsvüeli. Tou fsze boude zavolo velike gizdoszti, i za prelomlený hizsnoga zakona i navuskenoszti sze zgodi za toga volo, da pravé vöre odsztopijo i krive vöre gor vzemejo.

Vu tisztom caiti eden drügoga nede pozno, nego de miszlo, ka je on vu gvánti z drügoga országa cslovik je. Nego sze na szvejti taksi csüdni, od vragá naidjeni gvant nasztáne. Toga do vu szákim sztálsisi noszili, szziromáki tak kak Velikási. Tak, da szü eden proti tomi drugomi gori zdigne i fszáki de vu gvanti steo tühinczi i szvojimi naprei posztávlenomi sze priglihati. Naprei posztávléna goszpöda bodo vidili ino sze eden ne podsztöpi do li szpraviti. zato do (sze) szamij nai véksi krifci tomi lágöjemi djányi."

Marija Kozar

PESJI DNEVI

V tej dnevaj smo srejni pesjih dnevoj. Ne ven, odkeje je tou ime za tej vrouče dni. Mogouče zavolo toga, ka lidje lecamo pa jezük vödrzimo, kak pes, gda njemi je vrouče. Dapa, nan je boukše. Mi se lejko dojslücejmo, pes, siromak, pa cejli zijtek isto kosminje nosi pa naj je vrouče ali pa mraz.

Pesji dnevi so nej za lidi, ške menje pa za pse. Ali v takšnoj vročini se trbej znajti. Mlajšon je najlepše. Najdejo si kakšo mlako ali potok pa se lipou tan ladijo. Če pa majo vejško srečo, ka so doma bliži varaša ali pa v varaši, ka ma bazen, te pa majo tak srečo. Ka pa mi, starejši možakari pa ženske? Najboukše je kakšo debelo senco najti, pa nej izpod njé genoti, dokejč se sunce ne skrije in bole ladno grata. Ali, vročinja je v senci to. Ka naprajti? Če nas vročinja zdelavle od zvüina prouti notri, te trbej tejo laditi od znoutraj prouti vö. Pomejni, trbej piti mrzlo pijačo, ka se tou zgodi. Ali, problem je pa v ton, ka se tista ladna pijača tö segrejvle. Zatök trbej bole pogousto tisto mrzlo pijačo lejvati notri v tejo. Zdaj pa, kakšna naj bou ta pijača?

"Ka si nouri, ka bi piu vodou!" je pravo moj soused pa si je pá zmejšo pošteni špricer pa ga je v sebeb vlejo.

"Voda še v bakančaj nej dobra," je pravo moj drüjji soused pa si je oupro nouvi glaž pijve in ga v sebeb vlejo.

"Ka se mi žabe v želoudci narejdijo," je zazejo moj tretji soused pa si je zmejšo rum pa kolo in tak v sebeb pogno, kak kakšen mornar.

Pomejni, ka je voda nej za pesje dnejeve. Pravzaprav je, samo nej za piti. Je pa zatou, kak smo že prajli, ka se mlajši notri v njej ladijo. Pomejni, ka se ladijo od zvüinaj proti notri. Ka bi se pa z vodou ladiu od znoutraj vö... Na, vej ste pa prešteli, ka pravijo moji sousidje. Kak san te naj ge med takšimi sousidami ovakšen? Delan tak kak uni. Najden si debelo senco, pijačo denen na ladno, pa vsaki čas kaj poštenoga notri v sebeb pošenen. Kcuj pa tak pomalej vüplen, ka do pesji dnevi dugo trpeli.

Na mojoj tašči Regini, trno čednoj ženski, se pesji dnevi rejdno poznajo. Ške bole čemerno strejla z očami kouli sebeb pa pomali tu pa tan cilou zamrnjavi, kak kakši mali šmüli. (Tak pri nas pravijo ovin malin peson, ka so nikši nej.) Gda pa njeni mouž tak dela, kak naši sousidje, ka se ladi od notri prouti vö, te pa laja kak rejden velki vučeči pes. Moran prajti, ka se ladi sköron vsaki den. Pa te eto, gda njoj je že vse povprejk prišlo, njemi je prajla, ka prej voda tö dobra za piti, pa ka nej trbej, ka se zalezvle z vsefele pijačami. Te njoj je pa pravo: "Vej san pa nej cement, ka mo se z vodou mejšo!"

Moja tašča Regina, trno čedna ženska, je natou nej mogla nika prajti, obrnola se je in odišla v ográček neka prekopavat. Mijadva moškiva pa sva si vtočila dva mrzliiva špricera in se oladila od notri prouti vö.

MIKI

Spremljajte televiz'jsko oddajo

SLOVENSKI UTRINKI
vsako drugo soboto ob 9.40 na
2. programu madžarske televizije

Naslednja oddaja bo
13. avgusta 1994

Velikokrat smo se jezili, ko smo potovali v Slovenijo preko mejnega prehoda Gornji Senik-Martinje. Zakaj? Zaradi slabih cest na tej in oni strani. Tanka plast asfalta je bila tako uničena, da je bilo nevarno, če sta se srečala dva avtomobila. Upajmo, da novega asfalta ne bo uničila ena zima.

OD SLOVENIJE...

GÖNCZ IN HAVEL NA DOPUSTU V SLOVENIJI

Vroči pasji dnevi so se torej začeli. Najbolje se godi tistim, ki so se odločili za dopust. Tudi slovenski parlamentarci si bodo avgusta oddahnili. Zanimivo je to, da sta se za počitnikovanje v Sloveniji odločila predsednika Madžarske in Češke. Medtem ko se je Havel odločil, da bo večino svojega dopusta preživel v kakšni planinski koči in se lotil pisateljstva, je madžarski predsednik bolj navdušen nad morjem. Skupno srečanje predsednikov Slovenije, Madžarske in Češke pa je bilo v Trentu.

Sicer pa je slovenski predsednik Milan Kučan madžarskega predsednika sprejel najprej na Ptuju. Senat gradiščansko-pavonskega reda vitezov oziroma njegov konzulat za Slovenijo je Árpada Göncza odlikoval s križcem tega reda. V vinski kleti Vinarstva Slovenske gorice pa so mu izročili še buteljko zelenega silvanca, letnik 1922, ki je tudi njegovo rojstno leto.

OGENJ PUSTOŠIL

Visoke temperature, pomanjkanje dežja, človeška nepazljivost... in že je nesreča tu. Tako je v Sloveniji zagorelo na več območjih. Najhuje je bilo na Krasu, kjer je zagorelo skoraj 1000 ha borovcev. Sicer pa nesreča tudi drugače na počiva. Tako je prišlo v rudniku lignita v Velenju do podzemnega potresa lokalnih razsežnosti, tako da je zasulo tri rudarje, ki se borijo za življenje v celjski bolnišnici.

DELOVNI OBISK V ZDA

Na šestdnevem delovnem obisku v ZDA se je mudila delegacija ministrstva za obrambo. V državah Georgii in Pensilvaniji so obiskali enote in učne centre nacionalne garde in rezerve kopenske vojske ZDA.

MOJI SPOMINI (1)

SPOMINI SEGAJO DALEČ NAZAJ

Moj dejdak so bili rojeni 1860. leta na Gorenjom Seniki s srmačke familije. Gda so bili 12 lejt stari, so že na Vogrsko mogli titi na grofovski grunt služit pejnaze. Ka so v leta prslužili s tistoga, so v zima živeli. Babica so bili rojeni v Sakalovci 1869. leta. Oni so to s srmačkoga roda bili, gde je dosta mlajšjov bilau. Oni so to mogli na Vogrsko titi pejnaze služit. Tam so se spoznali z mojim dejdakom pa so se oženili. V Sakalovci so si eden mali stari ram tjuipili pa malo grunta vcuj. Pomalak so vertivali.

Ram je takši bijo, ka so v tjunji gništje bile, okajana tjunja je bila. Pod je pa z zemlč bijo, tisto so vsigdar z malujom goramazali, ka je te bola čisto bilau. Na gništji je rešeda bila z železa. Tam so gora djali pistjer pa tak tjujali.

Z njinoga zakona so se narodili trdč mlajši, dva sina pa edna (h)či. Moj oča so bili najmlajši, rojeni so bili 1891. leta. Vu velkom srmastvi so gorarasli. Nej je bilau dela, živeti je pa trbelo.

Tistoga ipa je lustvo vse v Merko šlau delo iskat. Sestra od moje babice je že tam bila v nauvom kraju v Merki. Vse tri mlajše je tavó spravila, ka so si tam pejnaze služili. Moj oča so 20 lejt stari bili, gda so odšli. Tau je bilau 1911. leta. Tri tjedne so se s šiftom pelali prek morja na nauvi kraj. Edno leto so tam bili, gda je njim doma oča mrau. Samo 52 lejt star je bijo.

Tistoga cajta je lustvo eštje dalo valati, ka eden človek drugoga leko pokvari. Oča so mi tak guncali, ka so njina mati tak prali, ka so čleka na djalino djali.

DO MERKE PA NAZAJ

Zgodba porabske družine, ki jo bomo objavljali v nadaljevanjih, je značilna za marsikatero družino ob Rabi. Prav gotovo boste tudi vi spoznali v njej usodo svojih starih staršev, staršev ali samega sebe.

Tak je prej taposeno, kak praporni koren, prvi liki je mrau. Z grintom so sausedje bili z ednim pavrom. Tisti je prej vedo nikšo compnijo. Gnauk sta nika poprejk prišla eden z drugim. Te je saused pravó: "Vej dja tebi ziščem tvojo žilo! Ti pokažem, ka gnes leto tvoje noge več nedo klačile tau zemlo!" Tak se je zgodilo. Za edno leto so moj dejdak pokojni bili. Babica so samo 43 lejt stari bili, gda so sami ostali. Oni so se nigdar več nej ženili, sami so vertivali. Vupali so se, ka starejši sin domau pride z Merke pa de njim na pomauč. Dapa tisti se je v Merki oženo. Edno slavsko dejklo je vzejo. Bila je s Slovenije pa je nej stejla več na stari kraj nazaj titi. Tam je dobro delo mejla, nej je stejla pavarinja biti. Mejla je edno sestro. Očin brat je sto, naj oča vzeme njegvo šogorco. Dapa oča so nej steli. Prpovejdali so mi, ka je tak črna bila, kak vrana. Vse tau je bilau v Betlehemi. Zatauga volo sta se brata tak svadila, ka so oče v Chichago šli, tam so si delo ziskali. Onadva sta nigdar več nej iskala eden drugoga. Brat je oče nej nigdar nej odpusto, ka je nej baugo.

Materna paut do Chichaga

Moja mati so rojeni na Dolenjom Seniki 1895. leta. Njini starištje so nej takši velki srmačke bili, velke rame pa dosta grinta so meli. Tam pa je tau falinga bila, ka so dosta decč meli, vsevkuper osem. Mati so

bili drugi rojeni. Gda so gratli 15 lejt stari, te je njina tatica (materna sestra) tavó spravila v Merko. Po črnóm so v Avstrijo šli pa so v Beči bili pri ednoj familiji, dokeč so nej dobili karto na šift. Mati so to v Chichago šli, ka se je njina tatica tam držala. Ona njim je delo spravila. Pri ednoma bogatoma fabrikantara so gvant prali. Pod njegovim ramom je bila edna velka zemenica (klet). Tam notra so bili velki kotli, gde so gvant vótjujali. Te eštje nej bilau mašinov za gvantprati. Z ribaši so prali, vótjujali, oplatnjujali. Po tistim so posišili pa pejglali. Eden stari Neger njim je nalago pa vodau segrejvo. Sprvoga so se ga bojali, ka je tak čren bijo, ka je samo bejle oči pa zobe vódržo. Dapa nigdar je mater nej bantivo, trno dobroga srca človek je bijo. Moja mati so vsigdar pravli: "Nej trbej po kauži človeka soditi, najdeš bejlo lustvo to, bola lagvo, kak črno." Od njega so se navčili engliški guncati, ka so cejli den z njim vkup delali.

Oča so to tam delali pri tistom fabrikanti, samo ka so oni bili v fabriki, gde so čokolado redli. V fabriki so držali eden ples. Tam so se z matertjov spoznali. Pa kak je mladina, tak so se oni to poliubili. 1915. leta so se oženili. Bili so tam drudji mladoženci to iz Sakalauvec pa s Senika. Tri mlade držine so z arende vzele eden ram na Roscoe-striti. Tam so meli prvi svoj daum. Dvej sestre so se tam narodile. Prva 1915.

leta, druga 1918. leta.

Tistoga ipa so delavcom tam to lagvo plačivali. Dosta so si nej mogli pršparati, ka je deca bila pa kvarter je to dosta košto. Ka je pa najvejša nevala bila, je tau bilau, ka so oča batežni gratali na želaudci. Telko pejnaz so k paderom znosili dokeč so ledični bili, ka je nej za povedati. Ka so si pršparali, tisto je vse odišlo. Dapa nej so njim mogli pomagati. Te so že tak žunti bili, kak zrejla bubrika. 1920. leta je pa prišo španjol, beteg, v sterom je vnaugo ljudi mrlau. Mati so ga to dobili. Štiri tjedne so tak betežni bili - nej k žitki pa nej k smrti - ka njim je vsakši vlas dola z glavé spadno. Na peti tjednen se je beteg obrno pa so živi ostali. Oče je dojšlo dveje male sestre opravlati. Menkša je dveje lejt stara bila, vekša pa pet. Te, gda so mati že trši gratali, pa so se malo nazaj vkupobrili, so si tak zguncali, ka do nazaj domau v stari kraj. Pader je oče tak pravó, ka njim dober luft trbej, če ostanejo v Chichagi, do za edno leto pokojni.

1921. leta majuša so šli nazaj v stari kraj. S šiftom so se pelali. Tri tjedne je paut trpala, ka so tistoga ipa eštje nej takši moderni šifti bili. Mati so dobili morsko bolezen (tengeri betegščg) tak, ka so nej mogli glavau zdigniti. Na talansko linijo so šli po črnóm. Zatok je tak dugo paut trpala, ka je te nej tak dosta koštalo. Meli so velke kufre to, ka so si kaj v Merki spravili, so domau pelali.

1921. leta so prišli v stari kraj.

POLETNI KLEPET

PORABSKA ŠTUDENTKA V MARIBORU

Ko si leta 1992 končala gimnazijo v Monoštru, si se odločila za nadaljnji študij v Sloveniji. Od kod ta hrabra odločitev in zakaj?

"Vsi me sprašujejo to! Nikoli ne vem, kaj naj odgovorim, saj pravzaprav sama ne vem, kako je prišlo do odločitve. Enostavno me je zgrabilo in sem se vpisala. Pred tem pa me je še čakalo mnogo stvari. Na Madžarskem v Pécsu sem morala narediti sprejemne izpite iz slovenščine in matematike. Potem sem čakala na odziv iz faksa, če sem sprejeta ali ne. Odziv je bil torej pozitiven. Pred vpisom na fakulteto sem pa morala seveda končati tečaj slovenskega jezika v Ljubljani, ki je trajal eno leto."

Kaj ti je pomenil tečaj v Ljubljani?

"Na tečaju smo se spoznali s slovenščino, oz. s slovensko književnostjo, slovnico, zgodovino in s strokovnimi izrazi."

Kako si se počutila v Ljubljani, ki je, kakorkoli že gledamo, 250 km od doma?

"Moram povedati, da me sploh ni bilo strah! Nisem imela domotožja. Tudi sama sem bila presenečena. Stanovala sem v študentskem domu. Poleg študija sem spoznala mnogo ljudi, našla mnogo prijateljev. Ljubljana je imela prednost pred Mariborom v tem, da sem bila prisiljena, da sem govorila izključno slovensko. Zanimivost tega tečaja je, da so bili tu študentje z vsega sveta, ki naj bi vsaj malo spoznali slovenščino, slovensko kulturo. To so bili mladi od Švice do Avstralije."

Po končanem tečaju si se končno lahko vpisala na fakulteto. Zakaj si se odločila prav za gradbeništvo?

"Enostavno. Večina porabskih študentov je končala na Filozofski fakulteti. Mene zanima to. Zakaj bi morala študirati nekaj, kar me ne zanima?"

Seveda. Kako pa potem v Mariboru?

"Veš, moram ti povedati, da mi je Maribor vseeno bolj všeč kot Ljubljana. Prvič, je manjše mesto in se nisem počutila tako zgubljena. Drugič,

Iz Porabja je vse manj kandidatov za študij v Sloveniji. Letos ni nobenega, v višjih letnikih sicer študirajo štirje, trije v Ljubljani in ena študentka v Mariboru.

Osnovno šolo in gimnazijo je končala v Monoštru. Po končani gimnaziji se je odločila za študij v Sloveniji. Sama ne ve, zakaj in zakaj prav na Gradbeno fakulteto v Mariboru.

Valerija Rogan je po enoletnem tečaju slovenskega jezika v Ljubljani letos končala prvi letnik na mariborski Gradbeni fakulteti.

malo sem si oddahnila, ko sem spoznala nekaj študentk iz Lendavskega kota, ki so govorile tudi madžarsko. Tako sem se počutila tu malo bolj domače. Iz Maribora - ker je precej bližje - sem lahko hodila vsak teden ali pa vsaj vsak drugi teden domov, kar tudi ni zadnja stvar."

sko. Mislim, da sva si kar dobri. Imam pa tudi že kar nekaj prijateljic iz šole, tako da sploh nimam domotožja. Zmeraj delamo nekaj, tako da nimam časa, da bi mislila na to."

Kako pa je s hrano?

"Za hrano imamo kupone, ki jih lahko rabimo v menzi v

Kakšen je bil prvi vtis na predavanjih?

"No, tega me je bilo malo strah, saj mi doma ne govorimo knjižne slovenščine, in jaz sem končala gimnazijo na Madžarskem. Malo me je bilo strah, da ne bom nič razumela, sploh pri matematiki ali pa pri fiziki. Pri matematiki najbolj zato, ker mi še nismo jemali integralov pa odvodov. To sem morala kasneje mnogo vaditi. No, drugače - hvala Bogu - nisem imela nobenih težav."

Kako si se počutila v študentskem domu? Saj je bilo to spet novo okolje po Ljubljani. Spet si morala začeti vse na novo?

"Ja, to je res. Ampak tudi to se je kar hitro uredilo. Prva "cimra" je bila tudi iz Sakalovec, žal samo en semester, saj je potem nadaljevala višjo pedagoško v Sombotelu. Zdaj imam za cimro Prekmurko, ki hodi na višjo medicinsko

študentu in na fakulteti ali pa v restavraciji Pohorje v mestu. Najboljša je, glede kvalitete, tretja varianta. To so kosila. Za zajtrk in večerjo si pa poskrbimo sami. Jaz imam tu celo svoj hladilnik in si vsak teden nosim od doma hrano, tako da ni problema za hrano."

Še nekaj glede študija. Koliko predmetov pa imate tu, kaj se sploh učite?

"V prvem semestru smo imeli 5 predmetov: matematiko, fiziko, gradiva - tu se učimo o kamnih, cementih, o vodi itd. V bistvu je nekaj v zvezi s kemijo. Potem pa še opisna geometrija in tehnična mehanika."

Kako dolgo pa trajajo predavanja? Mislim, da je precej drugače, kot v Ljubljani?

"Ja. Tu začnemo ob 7. uri in - odvisno od tega, koliko predmetov imamo - končamo večinoma ob 4. uri popoldne.

Tako je bilo ob ponedeljkih in torkih. V sredo sem bila na fakulteti od 11. do dveh. V četrtek pa vaje od 10-ih do dveh. Tako da sem imela dolgi vikend. To je bilo v prvem semestru. Imela sem še plus računalništvo in informatiko pa še geologijo ter vaje na terenu. Za tuji jezik sem si izbrala nemščino, ko pa sem naredila izpit, so me obvestili, da bi lahko delala tudi iz madžarsčine. Takrat sem bila malo jezna, ampak nič za to."

Sama vem, kakšne težave ima človek čez vikend s prevozi in tem koncu Slovenije. Kako je bilo to pri tebi?

"Mislim, da sem imela prav s tem največje probleme. Ker res ne vozi nobeden avtobus čez mejo. Iz Ljubljane ali iz Maribora do Murske Sobote prideš kdaj koli. Kako pa dalje? Ni mogoče. Tako me je vozil tja in nazaj oče, ko je imel čas. Ko pa ne, pa pač nisem prišla domov. Bilo je malo neprijetno ostati čez vikend v Mariboru. Celo pa pozimi. Takrat sem potovala z vlakom preko Avstrije. To je bilo precej naporno in tudi mnogo dražje."

Kako pa izgledajo tvoje finance, od česa sploh živiš?

"Dobivam najvišjo republiško štipendijo (27.000 SIT) od slovenske vlade. In pa 4000 forintov od Zveze Slovencev na Madžarskem. To mi absolutno zadostuje. Torej finančno sploh nisem odvisna od staršev."

Kaj pa takrat, ko si prost?

"Največkrat grem v kino tu, v študentskem naselju, kar se bolj splača kot v mestu, saj imamo študentje skoraj 50 % popust. Če se mi ne da, se pa že najde kje kakšna žurka. V skrajnem primeru pa se spravim čitat."

Valerija, oktobra začneš že drugi letnik. Želim ti mnogo uspeha pri nadaljnjem študiju, da bi uspešno končala študij ter bi se ti uresničila želja, da postaneš gradbena inženirka. Za ta pogovor ti najlepša hvala!

Ester Šulič

... DO
MADŽARSKE

PANJSKE KONČNICE

Muzej Savaria v Sombotelu in Čebelarski muzej v Radovljici sta priredila razstavo z naslovom Pripovedi s panjev. Razstava, ki je v Sombotelu v Škancnu (muzeju na prostem), bo na ogled v avgustu in septembru. Po načrtih muzeja bodo razstavili panjske končnice tudi v Monoštru, in sicer oktobra in novembra.

MEDNARODNI MIROVNI DNEVI

Madžarska mirovna zveza je ob obletnici napada na Hirošimo in Nagasaki priredila mirovno srečanje. Organizatorji so za kraj prireditve izbrali Kaposvár na Madžarskem in Lendavo v Sloveniji. Program se je začel 5. avgusta v Kaposváru s konferenco o regionalnem sodelovanju z naslovom Srednjeevropski dialog. Zvečer so si udeleženci lahko ogledali film Schindlerjev seznam ali se udeležili orgelskega koncerta Gaborja Lehotke.

V Lendavi sta 6. avgusta udeležence sprejela poslanka Maria Pozsonec in predsednik občine Štefan Cigut, ki sta jih seznanila z značilnostmi Slovenije ter položajem madžarske skupnosti. Obiskali so tudi Čakovec na Hrvaškem. Popoldne so se ustavili v Petišovcih pri novograjni cerkvi. Ob srečanju s tamkajšnjimi Madžari so izročili tudi knjižni dar.

20. AVGUST

Ob 20. avgustu - dnevu sv. Štefana, ustanovitelja madžarske države - bodo praznovali tudi na Gornjem Seniku. Dopoldne bo v cerkvi slovenska maša in blagoslavljanje galskega vozila. Popoldne se bodo vrstila športna tekmovanja. V kulturnem programu bodo sodelovale domače skupine in skupine iz Slovenije.

TO JE AMERIKA

"NE BODITE PREDRZNI V TEXASU"

Druga največja zvezna ameriška država je dobila ime po indijanski besedi "téksis", kar pomeni prijatelj, v njej pa živi več kot 14 milijonov ljudi. Glavno mesto Austin ni tudi največje. To je namreč Houston z več kot milijon in pol prebivalci, sledi pa mu Dallas s slabim milijonom, ki ga sicer poznamo kot mesto, v

pošteno olajšal v denarnici. Že res, da mu ni bilo treba plačati na roko, vendar sem morala, če nisem hotela k sodniku ali v zapor, še preden sem zapustila "novi svet", nakazati 80 dolarjev na teksaški oddelek za javno varnost. Šerif mi je sicer napisal listek, ki sem ga shranila, vendar sem v prihodnjih dneh še

katerimi zaznajo radar.

Kaktusi levo, kaktusi desno

Jug Amerike je pust in kamnit, na pobočjih rastejo poleg nizkega grmičevja in trave še kaktusi. Zapori na jugu Texasa, kjer na obcestnih tablah napisi opozarjajo nanje, s prošnjo voznikom, naj ne ustavljajo štoparjem. Saj res, tistemu, ki bi uspel pobegniti iz zapora, ki je v pusti divjini obdan še z visoko žično ograjo, na od vročine razbeljeni cesti resnično ostane dvignjeni palec edina možna vozovnica. Drugače pa na teksaških tleh gojijo bombaž, sadje in zelenjavo, iz njih pa črpajo nafto, ki je osnovna surovina številnih rafinerij. To je tudi razlog za še cenejše gorivo, ki je v Ameriki v primerjavi z evropskim svetom precej cenejše.

Na gladkih, prostranih meddržavnih cestah ne smete voziti hitreje kot 65 milj na uro. Kljub razbeljenemu vročemu kamenju pa klima naprava v avtomobilu omogoča prijetno, ne preveč naporno vožnjo.

katerem so ubili ameriškega predsednika Johna F. Kennedyja, nekateri pa tudi iz nadaljevanke.

Šerifi poskrbijo za red

Prostranstva Amerike so morebiti še najbolj očitna v Texasu, kjer peljejo ceste v neskončnost. Table ob njih opozarjajo na največjo dovoljeno hitrost, ki jo v Texasu vozniki spoštujejo bolj kot v drugih državah, saj so kazni za prekoračitev dovoljene

kako pazila, da si ne bi tovrstnih spominkov prinesla domov še več. Ob tem pa sem si mislila svoje: "Le kje me je našel? Šerif sredi Texasa zapisal in kaznoval Pr-ekinjo, ki, na srečo, še nikoli nikjer ni plačala kazni zaradi prehitre vožnje!"

Pa se živim vse zgodi... V Ameriki imajo pač hitre avtomobile, dobre in prostrane ceste, po katerih pa se lahko vozijo največ 65 milj na uro

Za pogled na goro Apache se spleča ustaviti tudi v največji vročini, ki ti kaj lahko pomaga k prividu. Ali ni na goro pravkar prijahal Indijanec?

hitrosti višje kot drugod. Tudi sama sem se imela priložnost prepričati v to. Na skorajda prazni cesti me je že jutraj ustavil šerif in me kar

oziroma slabih 110 kilometrov na uro. Če se Američani vozijo v koloni, mirno vozijo malce hitreje, sicer pa imajo posebne antene in naprave, s

Saloon, gostilna, ki to ni več. V opuščeni vasi opuščene hiše. Les bodo "pojedli" črvi, prej ga tako ali tako ne bo nihče pospravil in odstranil.

Tudi kavbojski klobuki, usnjeni škornji in hlače iz jeansa - kavbojke jim rečemo pri nas, so doma v Texasu. Reka Rio Grande, ki predstavlja mejo z Mehiko, ne pomeni tudi, recimo razmejevanja v okusu, kar zadeva oblačenje, pa hrano, celo jezik. Ob njej namreč tudi v Texasu živijo špansko govoreči ljudje, ki nosijo na glavah kavbojske klobuke, ogromno kadijo, njihove srajce in puloverji so okrašeni z mehiškimi vzorci, kaj radi pa zavijejo v katero od mehiških restavracij.

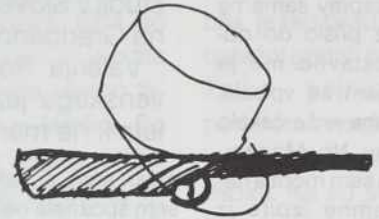
Dallas - mesto iz nadaljevanke

V središču mesta še vedno stoji lesena hiška iz leta 1841, ki šteje za prvo hišo v Dallasu. Ne daleč od nje je prav tako vedno veliko ljudi, ki zrejo proti šestemu nadstropju

NAŠE PESMI (80)

FANTIČEK V OSEMNAJSETOM LETI

Fantiček v osemnajsetom leti, casar ga šče za soldaka meti, al' kak bom soldak, sem fantič premlad, ne morem jaz piukše držat.

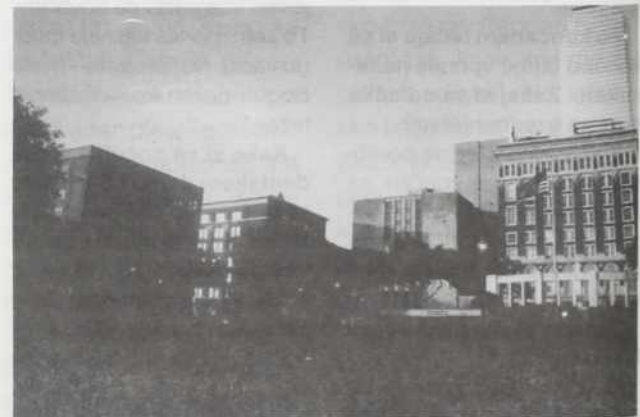

V kasarne sem prišo, sem lušen veseu, sem piukšo zagledno, sem jokati šteu, fantiček moj, al' nič se ne boj, veselo si fučkaj ino poj.

Gorenji Sinik
-mkm-

škega predsednika Johna Fitzgeralda Kennedyja. Toda to je le uradna verzija ene največjih tragedij tega stoletja. Vedno več ljudi je namreč prepričanih, da so bile tri smrtonosne kroglice izstreljene izza ograje, ki seveda še vedno stoji, in da tisti, ki je ustrelil predsednika, še vedno živi. Kakor koli že, Kennedy je resnično mrtev, kraj dogodka pa bo, ker Američani hranijo in spoštujejo svojo kratko zgodovino, gotovo ostal zaznamovan in obiskan še leta in leta. In verjemite, Američani še vedno čutijo grenkobo, ko stojijo pred spominskim obeležjem in mislijo na Kennedyja in morebiti tudi na druge ameriške predsednike.

Lidija Kosi
(se nadaljuje)

Na tem mestu (iz šestega nadstropja hiše - prve z leve) so leta 1963 ustrelili predsednika Kennedyja.

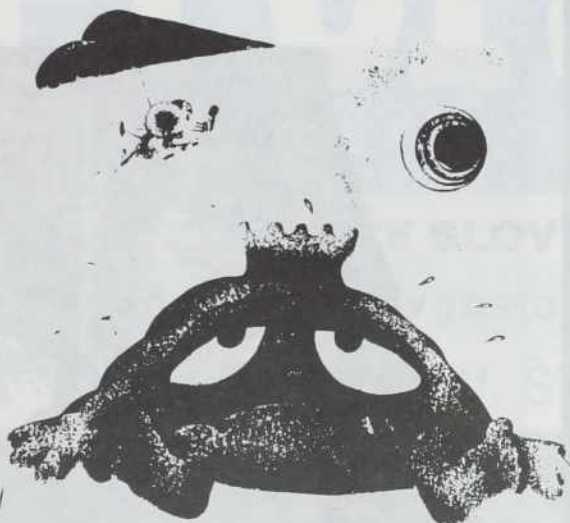
NORI MESC

Avgust je v pesek skočil za stavo, nerodnež je padel naravnost na glavo.

Ker je pozabil slamnik v Ljubljani, so se mu skuhalo možgani.

Zdaj revež od vročine gaga, pa mu nič več ne pomaga.

Jaka pa z zmajem po višavah plava, se kot galeb nad morjem spreletava.

(Jaša Zlobec)

AVGUST

MARJAN MAUČEC: CUFEK

ČE JE POLETJE, POTEM JE TO SLOVENIJA!

Od 17. do 23. julija so osnovnošolci monoštrske l. šole letovali spet v Sloveniji na Pertoči. (23 učencev in 4 učitelji) Po dogovoru med šolama so junija prišli slovenski učenci k nam - o tem smo že poročali - in preživeli prijeten teden pri nas. "Nasvidenje na Pertoči," smo se poslovili. Končno je prišel dan odhoda, 17. julij, nedelja. 11 staršev je poskrbelo za prevoz. Ob štirih popoldne se je kolona napotila. V 1 uri smo že prispeli do prenočišča. Zelo prijazen sprejem - tega smo mi na Pertoči že vajeni - je prijeten presenetil starše. Po "osvojitvi domovine" so nas gostitelji seznanili s programom, ki so ga sestavili, in o katerem zdaj že lahko povemo, da je bil čudovit.

V ponedeljek smo si ogledali jezero, približno 3 km od vasi. Ampak kako? Precej smo skrajšali pot, kar pomeni, da nas je Stefan (slov. kolega) vodil preko grmovja in kopriv, mi smo mu pa sledili, kakor račke. Kakor je Kolomb v nenadni sreči vzkliznil "zemlja", tako smo mi od veselja zakričali "voda"! Kopalji smo se, čolnarili, poskusili smo tudi

vodno kolo. Zvečer je majhna ploha oprala z nas "prah poti".

V torek smo obiskali Mursko Soboto in sicer hotel Diano, kjer smo se spet kopali v bazenu, ki je v nadstropju hotela. Ker smo tam bili že lani, so se nekateri počutili v tem reprezentativnem okolju kakor doma!

V sredo so nas odpeljali v Moravce. Po zdravilni in termalni vodi znano kopališče nas je malo spominjalo na naše kopališče v Biuku. Dva tobogana sta pomenila največjo senzacijo, vsi gostje v bližini pa so vedeli, da smo Madžari. Utrujeni smo prispeli "domov", sicer smo vedeli, da nas čaka zvečer velika naloga: obisk staršev smo organizirali od 7. do 10. ure zvečer. Okoli pol sedmih je prispel prvi domači avto, kateremu so sledili še mnogi. 42 staršev je prišlo iz Monoštra, da bi razen obiska uživali tudi gostoljubnost slovenskih staršev.

Tamkajšnji župan, svet staršev in gasilsko društvo so organizirali sprejem staršev. Lepa gesta je bila to z njihove strani, za kar se nismo uspeli dovolj zahvaliti.

V četrtek smo se zbudili na "višek" našega taborjenja. Posebni avtobus nas je čakal in smo se napotili proti Mariboru. Videli smo letališče, katerega glavna naloga je izobraževanje pilotov. Imajo "učence" tudi iz Švice in Avstrije, "učence", ki bodo nekoč postali piloti ogromnih "železnih ptičev". Potem smo šli na Pohorje. Do višine 1100 metrov smo prispeli z gondolo. Kako smo bili vznemirjeni v "škattah"! Ko smo se dvigali, so se pod nami kakor palčki, manjšale smreke. In seveda pod nami se je razprostiralo mesto Maribor. Čudovito! Popoldne smo si ogledali znamenitosti starega mesta. Slišali smo tudi šum Drave, ki nas je spominjal na morje. Drava, polna dostojanstva, je bila popolnoma podobna naši Donavi. Mnogo časa je preteklo, da smo si ogledali terarij, saj je svet rib, kač in kuščarjev osvežil tudi najbolj utrujene popotnike. Z avtobusne postaje - ki je ena izmed najmodernejših v Evropi - smo se napotili domov na Pertočo. Skupina je bila precej utrujena, toda odrasli smo se odločili: ponoči bomo imeli alarm in

sicer "preizkus hrabrosti". Izdelali smo "smrtno glavo" iz buče, imeli smo sveče in rjuhe in po hitrem bujenju smo zasedli svoja mesta. Čez 10 minut se je pojavila prva luč v temi. Nekateri so obupano kričali ob njivi s koruzo. "Divjad" je rožljala v njej in naenkrat se je nepričakovano pojavil "duh". Hrabri so ga obsvetili z lučko, manj hrabri pa odbežali. Ponoči ob enih je tabor popolnoma utihnil. To noč smo odrasli večkrat obiskali sobe manjših (10-11 let starih otrok). Po božanju, popravljeni rjuhi, so čutili: to je bila samo šala, ni se treba bati, saj mi odrasli pazimo na njih.

V petek smo šli na trim (gyalogtúra) in sicer smo obiskali Grad na Goričkem. To naselje je približno 10 km oddaljeno od Pertoče. Čakala nas je zanimiva pot. Priložnostni prevozi so sicer skrajšali pešačenje, a kljub temu smo postali prav utrujeni. Za "odškodnino" smo si lahko ogledali grad družine "Batthányi" in mali narodopisni muzej. Grad potrebuje sicer obnovo, obdaja ga pa čudovit park.

Odločili smo se: naslednje leto ostanemo tukaj

ves dan. Zvečer se je zbrala "večina" vasi, da bi slišali, kako igra Balázs Keseri na orgle. Glasba je očarala vsakega. Ampak program se s tem ni končal. Starši iz Pertoče so nas čakali s pecivom in osvežilno pijačo na športnem igrišču. Priložnostni ruski bife je hvalil roke pridni kuharici. Naša skupina se je zahvalila s kratkim programom, potem se je oglasila glasba in fešta je trajala do polnoči.

V soboto dopoldne je ostal še čas za kratko spretnostno tekmovanje in za prijateljsko nogometno tekmo. Pred kosilom smo uradno zaključili tabor. Člani skupine so imeli seveda vsi pozitivno mnenje o tem tednu na Pertoči. Vodstvo kolonije pa je tako analiziralo izkušnje: s posebno disciplinirano skupino smo preživeli v programih bogat teden.

Zato se v imenu svojih kolegov zahvaljujem Stefanu Nemcu - ravnatelju iz Pertoče, kuharici tabora, Anici in 23-im učencem iz Monoštra.

Tóth Andorné
vodja tabora

SLOVENSKI ŠPORT

NA MLADIH SVET STOJI

Vroče poletje se nadaljuje, športniki pa ne počivajo, tako nekateri tekmujejo, drugi se pripravljajo na novo sezono itd. V teh dneh je spet v ospredju kraljica športov, saj v Helsinkih poteka evropsko prvenstvo v atletiki. Tjakaj je odpotovala tudi peščica slovenskih atletov, največ pa ljubitelji športa pričakujejo od dvojice B. B. Gre za skakalko v višino Britto Bukovec. Dekleti sta se le nekaj dni pred začetkom prvenstva izkazali. Tako je Bukovčeva najprej zmagala na igrah dobre volje v St. Petersburgu, bila druga na mitingu v Sestrieru (z rezultatom 12,59, toda premočnim vetrom, tako da ji niso priznali državnega rekorda), potem pa na mitingu v Monte Carlu četrta, toda z odličnim rezultatom 12,77. Ker tokrat veter ni bil premočan, pomeni ta številka novi državni rekord, Bukovčeva pa ima na prvenstvu tudi nekaj možnosti, da si priteče kolajno.

Nekaj podobnega je tudi pri Britti Bilač. Že na začetku sezone se je izkazala z dobrimi skoki, predvsem v dvorani, potem pa ji je nekoliko ponagajala poškodba gležnja, tako da je prišla v pravo formo šele v zadnjih dneh pred začet-

kom evropskega prvenstva. Še posebej se je izkazala na mitingu v Monte Carlu, kjer je zmagala, preskočila pa je 197 centimetrov in bila le za las neuspešna na 201 centimetru.

Novinar Tonček Gider (levo) v pogovoru z dvakratnim mladinskim svetovnim prvakom Borutom Horvatom (desno) in njegovim trenerjem Štefanom Vargo (v sredini).

Toda niso uspešni samo izkušeni športniki. Julija se je izkazala predvsem slovenska športna mladež. Če smo že pri atletiki: v Lizboni je bilo 5. svetovno mladinsko prvenstvo, na katerem je zabljestel 19-letni Celjan Gregor Cankar. Postal je namreč svetovni mladinski prvak. Zmago pa si je priboril šele v zadnjem, šestem, skoku, ko je pristal pri 804 cen-

timetrih. Poleg Cankarja je potrebno omeniti še Tineta Lorencija in Jureta Rovana. Pristala sta na 6. in 8. mestu in to v disciplini, ki v Sloveniji doslej ni imela veliko tradicije, v skoku s palico.

Gre za pravi pravcati podvig, saj je bil Horvat eden najmlajših na tem prvenstvu (pravico nastopa bo imel tudi še čez dve leti), poleg tega pa večino svojih treningov opravi na Muri, za katero vemo, da je mirna reka. Mladi slovenski kajakaši in kanuisti so skupno osvojili sedem medalj.

Omeniti moramo še eno svetovno prvenstvo, na katerem so se izkazali športniki z dežele na sončni strani Alp. Bilo je to mladinsko svetovno prvenstvo balinarjev v Italiji, kjer so slovenski balinarji opravili z vso konkurenco in prvič osvojili balinarski Mont Everest, torej naslov svetovnih prvakov. V Parizu, kjer so na 37. evropskem prvenstvu tekmovali mladi upi, pa je šlo najboljše kadetini Petri Dermastija. Med posameznicami je prišla do kolajne zlatega sijaja, v paru s Poljakinjo Stefansko pa je osvojila bronasto kolajno.

Tako je torej slovenska športna mladež dokazala, da na mladih svet stoji. Sier pa naj omenim še Zogobrcarje, ki se pripravljajo na začetek nogometne sezone, to pa bo že čez nekaj dni. Vsi trije predstavniki v evropskih nogometnih pokalih pa so

svoje prve tekme že odigrali. Državni prvaki, ljubljanska SCT Olimpija se je pomerila z bolgarskim prvakom Levskim iz Sofije, moštvo Maribora Branika je odpotovalo v Estonijo k Normi iz Talina, soboška Mura pa v Švico, kjer jih je pričakala enajsterica Aaraua. Kako so se vsi trije slovenski prvotigaši izkazali na evropski sceni in kakšne so njihove možnosti pred povratnimi tekmami, pa več naslednjic.

Silva Eöry

PORABJE

**ČASOPIS ZVEZE
SLOVENCEV NA
MADŽARSKEM**

Izhaja vsak drugi četrtek

Glavna in odgovorna urednica
Marijana Sukič
Naslov uredništva: H-9970
Monošter, Deak Ferenc ut 17.,
p. p. 77, tel.: 94/380-767

Tisk:
SOLIDARNOST
Arhitekta Novaka 4,
69000 Murska Sobota
Slovenija

Po mnenju Ministrstva za kulturo št. 415-715/93 mb z dne 3.11.1993 se časopis PORABJE uvršča med proizvode, od katerih se plačuje davek od prometa proizvodov po 13. točki tarife 3 zakona o prometnem davku (Ur. list RS, št. 4/92).